

písemnou plnou moc. V souzeném případě dal soukromý obžalobce, poslav k hlavnímu přelíčení advokáta, třebaže bez plné moci, dostatečně najevo, že od stíhání ustoupiti nemíní; měl-li soud pochybnosti o zmocnění Dr. L-yho podle § 50 tr. ř. a spatřoval-li v nepředložení písemné plné moci formelní závadu podle § 89 j. ř., měl přelíčení odročiti a lhůtu k předložení plné moci povolit, nanejvýš, aby byly na soud přijaty i stíhací návrh, i obžalovací spis Dr. M-em sice podepsané, avšak jeho plnou mocí nedoložené, an byl ke smírčímu roku připuštěn soudem Dr. L. rovněž bez plné moci, an byl o přelíčení vyrozuměn jen Dr. M., nikoliv soukromý obžalobce. Bylo proto uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4323.

Manželství uzavřené (registrované) v sovětském Rusku jest platné a účinné s hlediska § 206 tr. zák. i, vystěhovali-li se manželé z Ruska do Československa a přerušili-li manželské soužití.

Podle § 5 tr. ř. jest vyvolati řízení civilního soudu jen, jeví-li se trestnímu soudu danými (prokázanými, pravdivými) skutečností, jež jsou překážkou manželství a jichž jest dbáti z povinnosti úřední.

(Rozh. ze dne 13. listopadu 1931, Zm I 843/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 1. října 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem dvojženství podle § 206 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost vytýká napadenému rozsudku zmatečnost podle čis. 4 a čis. 9, přesněji čis. 9 písm. a) tr. ř. Formální zmatek shledává v tom, že nalézací soud 1. neponechal rozhodnutí o tom, zda »t. zv.« manželství stěžovatele s Alexandrou roz. K-ovou bylo a jest platné, civilnímu soudu, ač mu tak náleželo podle § 5 tr. ř., a 2. zejména nevyhověl stěžovateli návrhu, by bylo na příslušných místech zjištěno, zda v Rusku uzavřené »t. zv.« manželství stěžovatele s Alexandrou roz. K-ovou trvalo ještě v roce 1929. Než v prvním povšechném směru jest výtka pochybena již proto, že se jí nedostává ani podle vývodů stížnosti, ani podle záznamů protokolu o hlavním přelíčení předpokladu nutného pro výtky toho druhu, totiž návrhu při hlavním přelíčení směřujícího k tomu, by nalézací soud dal podnět k tomu, by bylo u příslušného civilního soudu zahájeno řízení o platnosti tohoto manželství. Nehledíc k tomu, jest vyvolati řízení civilního soudu podle jasně ustanovení § 5 tr. ř. jen, vyšly-li v trestním řízení na jevo, t. j. jeví-li se trestnímu soudu danými (prokázanými, pravdivými) — viz Mayer Kommentar zur österr. St. P. O. I. § 5 pozn. 21 c) — skutečností, jež jsou překážkou manželství, a jichž jest dbáti z povinnosti úřední, a těmi jsou podle § 28

novely čís. 320/19 jen případy §§ 56, 62, 65, 68 obč. zák. a § 8 (§ 12 odst. 3) zák. čís. 320/19; o žádný z těchto případů nešlo. Stěžovatel své tvrzení, že šlo jen o manželství na oko, o fingovanou smlouvu manželskou, byl by musil uplatňovati sporem civilním (§ 28 odst. 2 cit. zák.). Další jeho námitky, že manželství v Rusku platné není platné v Čsl. republice, a že s Alexandrou roz. K-ovou po dobu více než jednoho roku neudržíval manželské společenství, takže je podle ruských zákonů pokládati jejich manželství za zrušené, netýkají se otázky původní platnosti, nýbrž odchylných a předpisem § 5 tr. ř. nedotčených otázek předběžných, zda manželství, v Rusku platně uzavřené, zůstalo pro stěžovatele účinné, i když se manželé vystěhovali z Ruska do Čsl. republiky a přerušili manželské soužití (srovnej k tomu rozhodnutí č. 2461 sb. n. s.). V druhém směru bylo podle záznamu protokolu o hlavním přelíčení obhájcem navrženo jen, by byl vyžádán další posudek ministerstva spravedlnosti, zda jest, když manželé skutečně po několik roků nežijí spolu manželsky, podle ruských zákonů považovati manželství za platné. Návrh ten byl nalézacím soudem zamítnut právem. Podle rozsudku vzal soud za prokázáno, že stěžovatel a jeho manželka Alexandra roz. K-ová, jež nabyta sňatkem domovského práva a čsl. státního občanství, žili v Rusku, v němž nepobyli ani celý rok po sňatku, v manželství a přesídlili pak do Čsl. republiky, v níž dosud žijí. Další trvání, jakož i přípustnost a předpoklady rozluky manželů žijících na území Čsl. republiky, nanejvýš jsou-li čsl. občany, jest posuzovati výlučně podle zákonů československých, any jen těmito zákony mohou se řídit čsl. úřady povolané k vyřízení rozepří a otázek naskytnuvších se v řečených směrech, není-li zákonem stanovena výjimka, čehož není v těchto směrech. Soud není oprávněn, tím méně povinen, by si vyžadoval posudek ministerstva o otázkách, jež jest řešiti podle tuzemských zákonů. Jak zjevně z dosavadních úvah, nebyl vytýkaným postupem nalézacího soudu porušen ani citovaný předpis § 5, aniž jiný předpis trestního řádu, ani žádná zásada trestního řízení, takže zmateční důvod § 281 čís. 4 tr. ř. není opodstatněn.

Po stránce hmotněprávní namítá stížnost, že rozsudek pokládá registraci stěžovatele s Alexandrou K-ovou nesprávně za řádný sňatek; sňatek ten je prý snad platný v Rusku, ale nemůže prý nikdy býti uznáván za sňatek ve smyslu zdejších zákonů a za sňatek, jaký má na mysli § 206 tr. zák. Námitka neobstojí; lze ji prostě odkázati na ustálenou zásadu o výkladu §§ 35—37 obč. zák., že pro platnost sňatků ujednaných v cizozemsku tuzemskými občany s občany tuzemskými neb i cizozemskými stačí, stal-li se sňatek způsobem platným podle zákonů místa sňatku, a na zprávu ministerstva spravedlnosti citovanou rozsudkem o platnosti dotčeného sňatku podle zákonů SSSR. Předpokladu, že jde ve sňatku tom o sňatek i v tuzemsku platný, není na újmu, že — což ostatně není rozsudkem zjištěno — sňatek v Rusku nemá tak dalekosáhlé účinky, zvláště i v oboru veřejného práva, jako zde, a že význam, účel a důsledky manželství jsou v sovětském Rusku pojímány podstatně jinak než zde. Rozhodné jest jen, zda jest spatřovati v registraci ujednání manžel-

ské smlouvy, t. j. podle druhé věty § 44 obč. zák. souhlasný zákonným způsobem učiněný projev dvou osob různého pohlaví obsahu tam naznačeného; že tomu tak bylo, stížnost nepopírá a stěžovatel — nehledě k vyvrácené námitce, že bylo manželství uzavřeno jen na oko — to nepopřel ani za trestního řízení. Předpokladu platnosti a závaznosti sňatku i v tuzemsku není na závadu ani další okolnost stížností uplatňovaná, že zdejší stát neuznal dosud sovětské Rusko de jure, takže není prý vázán ani podle zákonů, ani podle mezinárodní smlouvy, by uznával právní jednání svých občanů, ujednaná podle ruských zákonů. Tu stačí poukázati na ustanovení § 37 obč. zák. Zdůrazňuje-li stížnost v této souvislosti, že zákony sovětského Ruska jsou v naprostém rozporu s předpoklady tuzemskými, jež jsou ohledně ohlášek a slavnostního (projevu) konsensu jus cogens, stačí podotknouti, že zdejší předpisy mají přirozeně povahu velicích předpisů jen v tuzemsku, a že nelze žádati jich šetření a činiti na šetření jich závislou platnost manželství při sňatcích uzavřených v cizozemsku, kde jich šetření vůbec nelze, takže by bylo, kdyby byl názor stížnosti správný, československému občanu vůbec nemožné, uzavřít v sovětském Rusku manželství platné též v oblasti Čsl. republiky.

Čís. 4324.

Pro návodce (§ 5 tr. zák.) neplatí ustanovení druhého odstavce § 187 tr. zák.; jest proto povinen nahraditi celou škodu s pachatelem krádeže rukou společnou a nerozdílnou; ani náhrada celé škody pachatelem neprospívá návodci, který se sám nijak o ni nepříčinil.

(Rozh. ze dne 14. listopadu 1931, Zm II 460/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Opavě ze dne 17. listopadu 1930, jimž byl stěžovatel uznán vinným zločinem spoluviny a účastenství na krádeži podle §§ 5, 171, 173, 176 II a) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů :

Po věcné stránce (čís. 9 b) § 281 tr. ř.) namítá zmateční stížnost, že soud nesprávně posoudil otázku beztrestnosti z důvodů účinné lítosti. Poukazujíc na ustanovení § 187 odst. 2 tr. zák., podle něhož k beztrestnosti podílníka krádeže nebo zpronevěry stačí, napraví-li, prve než vrchnost o tom zví, celou škodu z jeho podílnictví vzniklou, pokud se částka ta dá vyšetřiti, dovozuje, že se stěžovatel stal v souzeném případě beztrestným proto, že byla nahrazena celá škoda z krádeže vzniklá, to tím spíše, ana z jeho spoluviny prý zvláštní škoda nevzešla, a mimo to, že sám neměl ani možnost škodu nahraditi, poněvadž H. odcizené peníze ukryl a obžalovaný jimi nemohl disponovati. Zmateční stížnost